

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวน เลียบคลองมหาสวัสดิ์

อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

Agro - tourism Management Cruise along the Garden, Khlong Mahasawat, Phutthamonthon District, Nakhonpathom Province

◆ ชัยฤทธิ์ ทองรอด

รองคณบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Chairit Thongrawd

Associate Dean for Research and Development, Collage of Logistcics and Supply Chain

Suan Sunandha Rajabhat University, E-mail: drchairit@hotmail.com

---

Abstract

This study is quality research and quantity research. Aims were to study tourist satisfaction to agricultural tourism and to study agricultural tourism management on a cruise to see the gardens along the Khlong Maha Sawat at Phtthamonthon District, Nakhon Pathom Province.

Sampling group used in quality research consisted of farmer group representative, lotus farmers, Maha Sawat farmer group representatives, Kaow Tung House and tourism entrepreneur representatives (tourism cruises), in depth interview. The samples used in quantitative research was Thai tourist traveling on a cruise to see the gardens along the Khlong Maha Sawat for 400 people by the questionnaires data collected that confident value as Alpha Coefficient for .951. Statistics used data analysis such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA

Studying result found that most represents traveling on a cruise to see the gardens along the Khlong Maha Sawat because life style of farmer and natural to find the traveling information on internet/ website/ social. Mostly impressed activities such visiting Na-Bua, orchid garden, fruit garden/ mixed farming and Maha Sawat Agricultural Housewife Group respectively, in the future would come to travel again and suggest other to travel

Tourist satisfied agricultural tourism, traveling on a cruise to garden at Khlong Maha Sawat at Phtthamonthon District, Nakhon Pathom Province. Overview of highest income, sort by average such as tourist attraction, service rate/ financial, service, other facilities and access to tourist attraction respectively. Tourist was sex, age, education level, occupation and different

average income a month, agricultural tourist satisfaction, traveling on a cruise to garden at Maha Sawat Canal, Phthamonthon District, Nakhon Pathom Province, overview and income were different.

Keywords: Agro - tourism Management; Khlong Maha Sawat; Nakhon Pathom Provinc.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และ 3) ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร ชาวนาบัว ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรมหาสวัสดิ์ บ้านข้าวตั้ง และ ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว (เดินเรือท่องเที่ยว) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ที่มีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ .951 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) และ One-way ANOVA

ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เป็นครั้งแรก มากับครอบครัว มาด้วยรถยนต์ส่วนตัว เหตุผลที่เดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เพราะวิถีชีวิตของเกษตรกร และความเป็นธรรมชาติ โดยหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต/ เว็บไซต์/ โซเชียล ส่วนใหญ่ประทับใจกิจกรรมชมนาบัว การชมสวนกล้วยไม้ สวนผลไม้/ ไร่สวนผสม และกลุ่มแม่บ้านเกษตรมหาสวัสดิ์ ตามลำดับ ในอนาคตจะกลับมาเที่ยวอีกแน่นอน และจะแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวด้วย

นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ด้านอัตราค่าบริการ/การเงิน ด้านการบริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ และด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับ ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการหมุนเวียน กระจายรายได้ ไปสู่ภูมิภาค เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และลดปัญหาการว่างงานของประชาชนได้ในระดับหนึ่ง กลุ่มอาชีพ ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มอาชีพธุรกิจโรงแรมที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านค้าของที่ระลึก การขนส่ง และภาคบริการต่าง ๆ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำ ทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมือง และ สินค้าของที่ระลึก เป็นต้น ทุกรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวมาโดยตลอด เนื่องจากรายได้จากการ ท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักของประเทศ ทิศทางการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 - 2560 มุ่ง พัฒนาไปสู่ความมั่นคง (Stability) ความมั่งคั่ง (Prosperity) และความยั่งยืน (Sustainability) โดยความมั่นคง คือ ความสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพแม้ในภาวะวิกฤติทั้งจากภายในและภายนอก ประเทศ ความมั่งคั่งคือ การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชน และความยั่งยืนคือ การพัฒนาที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน ในแต่ละปีรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีมูลค่าสูงมากและเป็นอุตสาหกรรมที่มีส่วนช่วยใน การพัฒนาประเทศ เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และรวมถึงอุตสาหกรรมด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวอีกมากมาย ในช่วงครึ่งปีแรกของปีพ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 1.24 ล้าน ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 13 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 16.67 ล้านคน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13 สร้างรายได้ 8.24 แสนล้านบาท โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 (Tourism Authority of Thailand, 2016) และคาดว่าในปี 2561 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเที่ยวประเทศไทยไทยสร้างรายได้สู่ภาคการท่องเที่ยวเป็น มูลค่าประมาณ 1.97 - 2.01 ล้านล้านบาท เติบโตร้อยละ 8.8 - 10.4 จากที่คาดว่าจะขยายตัวประมาณร้อยละ 11.7 ในปี 2560 (K-Business Analysis, 2018) และจากผลการสำรวจของ MasterCard Global Destination Cities Index เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับเมืองท่องเที่ยว 10 อันดับแรกที่ดีที่สุดในโลก พบว่า กรุงเทพมหานครได้รับการโหวตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับ 1 ของโลกในปี พ.ศ. 2551, พ.ศ. 2553, พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2555 และ พ.ศ. 2556 (Karnjanakit, S., 2014, p.170)

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ทั้งความเพลิดเพลินและความรู้ นำกลับไป ประยุกต์ใช้หรือประกอบอาชีพได้ เหนืออื่นใดนี้คือการได้หวนกลับไปค้นหา เรียนรู้ เข้าใจ ภาคภูมิใจกับอาชีพ เกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ชุมชนเกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และสัตว์เลี้ยงแหล่ง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำต่าง ๆ การคิดค้นนำเอาทรัพยากรทางธรรมชาติมาจัดเป็นรูปแบบการท่องเที่ยว จัดกิจกรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความสนใจและอยากเดินทางไปเที่ยว และเป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยรวมเอา การท่องเที่ยว (รายได้อันดับ1) และการเกษตร (รายได้อันดับ 2) เข้าด้วยกัน ผลที่ได้คือนักท่องเที่ยวได้ทั้งเที่ยว และชมผลผลิตทางเกษตร ตลอดจนถึงการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาวบ้านในพื้นที่นั้น และเป็นทางเลือกที่ดี

สำหรับคนในเมืองที่ต้องการความรู้ ความเพลิดเพลิน ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อและมีความจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น (Department of Agriculture Extension, 2005)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นลำดับต้น ๆ คือ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดนครปฐม ภายใต้ชื่อ “ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” (Inspection Farmland Along Mahasawas Canal by Boat) ตั้งอยู่ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards 2007) ประเภทชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงเกษตร “ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” เกิดจากแนวคิดที่จะนำวิถีชีวิตของเกษตรกรที่ทำอยู่เป็นกิจวัตรมาผสานกับ “ทุนธรรมชาติ” ที่มีอยู่คือทรัพยากรด้านการเกษตร การทำสวน ทำไร่ ทำนา ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2543 เป็นการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ใช้ชื่อว่า “กลุ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” มีสมาชิก 30 คน มีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการเพื่อสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และประชาสัมพันธ์ และมีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ต่อมาในปี 2549 ได้จดทะเบียนเป็น “วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” ซึ่งเป็นอีกแนวทางหนึ่งของการท่องเที่ยวที่นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้รับความเพลิดเพลินจากทัศนียภาพที่สวยงามริมฝั่งคลองแล้ว ยังได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร วิธีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ โดยมีจุดให้บริการนักท่องเที่ยว โดยลงเรือที่วัดสุวรรณาราม เป็นเรือเครื่องยนต์ขนาดเล็ก นั่งได้ 5 - 6 คน และพานำเที่ยวใน 4 จุดได้แก่

1. ชมนาบัว กิจกรรมพายเรือชมบัว เก็บดอกบัว มีการปลูกบัวพันธุ์ฉัตรขาวบนเนื้อที่ 20 ไร่ เรียนรู้การทำนาบัว พายเรือเก็บบัวกลางบึง เรียนรู้การปลูกดอกบัว เป็นต้น
2. ชมกลุ่มแม่บ้านเกษตรมหาสวัสดิ์ เป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ของชุมชน ชมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น ไข่เค็มเสริมไอโอดีน ข้าวตังจากข้าวซ้อมมือ หน้าหมูหยอง หน้าัญญาพืช ผลไม้อบแห้งปรุงรส กล้วยตาก เป็นต้น นักท่องเที่ยวสามารถทดลองทำข้างตั้งด้วยตนเอง
3. ชมสวนกล้วยไม้ ล่องเรือชมสวนกล้วยไม้เพื่อการส่งออกบนเนื้อที่ 12 ไร่ มีกล้วยไม้หลากหลายสายพันธุ์ มีการสาธิตการปลูก ตัด ขำ และเก็บช่อกล้วยไม้ และมีต้นกล้วยไม้จำหน่าย
4. ชมสวนผลไม้ เป็นสวนผลไม้แบบผสมผสาน เช่น ส้มโอ มะม่วง ขนุน มะพร้าว กระท้อน เป็นต้น มีเนื้อที่ประมาณ 80 ไร่ นักท่องเที่ยวจะได้ชิมผลไม้สด ๆ จากสวน

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงเกษตร “ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สร้างจิตสำนึกในการรักษารธรรมชาติ สร้างความรู้สึกหวงแหน ส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติ ช่วยกระจายรายได้สู่เกษตรกร ทั้งยังสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าทางการเกษตรโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

คลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริม และพัฒนาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม เพื่อให้นักท่องเที่ยวประทับใจและเดินทางกลับมาเที่ยวซ้ำอีกต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Jittangwattana, B., and Sriksampha, P. (2014) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ว่า หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อชมการเกษตรที่ผสมผสานกลมกลืนกับธรรมชาติที่มีทัศนียภาพสวยงามในชนบท เป็นสิ่งดึงดูดความสนใจและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่ได้พบเห็น ทั้งเป็นแหล่งให้ความรู้ทางด้านเกษตรวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในชนบทที่สร้างความตื่นตาตื่นใจให้แก่ นักท่องเที่ยวและสามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป และค่าบริการท่องเที่ยวโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นชนบทให้เกิดประโยชน์ เป็นการช่วยแก้ปัญหาแรงงานที่ว่างงาน ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่เกษตรกรรมนั้น อันเป็นระบบนิเวศทางธรรมชาติอย่างหนึ่งที่เกษตรกรสามารถสร้างขึ้นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์ และจูงใจให้นักท่องเที่ยวอยากรู้ อยากเห็น อยากเข้าชม อยากเข้าชิมผลิตผลทางการเกษตร ส่วนสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542) สรุปความหมายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรว่า เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่จะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นโดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชุมชนเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของชาวชนบท ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในเรื่องเกษตรกรรม อาจเป็นการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม และเกษตรที่มีความก้าวหน้าทันสมัย โดยเกษตรกรและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ในขณะที่ยังคงการท่องเที่ยวแห่งโลก (WTO, 2003) ให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวชนบทที่เกี่ยวข้องกับฟาร์มและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของชนบทที่เป็นทางเลือกหนึ่งของการเกษตรในการขยายการเกษตรและการมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น

โดยสรุปแล้ว การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ได้สัมผัสธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีความสำคัญต่อสังคม ทำให้เกษตรกรได้รับทักษะใหม่ ๆ ได้รู้จักคนต่างถิ่น เป็นการรักษาประเพณีในท้องถิ่น ความสำคัญในระบบเศรษฐกิจเป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานในชุมชน เพิ่มช่องทางในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้และความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม ทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของชุมชน ฟื้นฟูและปกป้องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่สำคัญเป็นการชะลอการย้ายถิ่นจากชนบท ซึ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Jittangwattana, B., & Sriksampha, P., 2014) Hirankitti, P. et al. (2014)

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

ชวัลนุช อุทยาน (2552) กล่าวถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึงการแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออก พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ

1. เป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีเป้าหมายในการกระทำ เช่น นักท่องเที่ยวในกลุ่มอนุรักษ์ต้องการ เกียรติยศโดยการแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเดินทางท่องเที่ยวโดยที่สภาพแวดล้อมในสถานที่ตนเดินทางยังคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบนิเวศดั้งเดิม

2. ความพร้อม หมายถึง ความมีวุฒิภาวะ และความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวกลุ่มที่รักความผจญภัย นิยมไต่เขา ปีนหน้าผาต้องมีความพร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจแล้วสามารถจะทำกิจกรรมที่ตนชอบได้

3. สถานการณ์ หมายถึง เหตุการณ์หรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้เลือกกระทำกิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ เช่น การท่องเที่ยวตามหมู่เกาะ ควรกระทำในยามคลื่นลมสงบ ไม่ควรทำในขณะที่มีพายุฝนฟ้าคะนอง

4. การแปลความหมาย หมายถึง วิธีการคิดแบบต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่พอใจมากที่สุด ในสถานการณ์หนึ่ง ๆ เช่น เวลาสิบสองนาฬิกา เป็นเวลาที่นักท่องเที่ยวควรเป็นเวลาให้นักท่องเที่ยวควรหยุดพักรับประทานอาหารกลางวัน

5. การตอบสนอง คือ การตัดสินใจกระทำกิจกรรมตามที่ตนได้ตัดสินใจเลือกสรร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เช่น นักท่องเที่ยวได้ตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุด เพื่อพักผ่อน ดังนั้น นักท่องเที่ยวจะต้องวางแผนการเดินทาง จัดการดำเนินการล่วงหน้า ในการกระทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตั้งแต่กิจกรรมการกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมการเดินทาง กิจกรรมการจองที่พักเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

6. ผลลัพธ์ที่ตามมา คือ ผลจากการกระทำหนึ่ง ๆ อาจได้ผลตามที่คาดหมายไว้หรือตรงกันข้ามกับความคาดหวังที่ตั้งใจไว้ เช่น นักท่องเที่ยวได้มีกำหนดการเดินทางไว้เพื่อมาพักผ่อนวันหยุดในประเทศไทย แต่ปรากฏว่าในเวลานั้นเกิดการชุมนุมที่สนามบิน และทำให้สนามบินต้องปิดทำการ เครื่องบินไม่สามารถลงจอดได้ มีผลลัพธ์ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถบรรลุผลตามที่คาดหมายไว้ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่กระทำลงไปไม่บรรลุเป้า หมายตามที่ต้องการ ต้องกลับมาแปลความหมาย ไตร่ตรอง เพื่อเลือกหาวิธีใหม่ ๆ มาตอบสนองความต้องการหรืออาจจะเลิกความต้องการไป

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวต้องการได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวกับประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวได้รับจากแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปเยือน เมื่อเอาประสบการณ์ที่ได้รับมาเปรียบเทียบกับความคาดหวังต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวได้ตั้งเอาไว้ ส่งผล

ออกมาเป็นความรู้สึกของการบรรลุความตั้งใจ (Gratification) ก็หมายถึงว่า นักท่องเที่ยวจะเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าผลออกมาเป็นความรู้สึกไม่เพลิดเพลิน ไม่สบอารมณ์ แสดงว่านักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ (Parasakul L., 2012). สอดคล้องกับ Tangjitkaruna, B. & Srikhompha, P. (2014) สรุปความหมายของความพึงพอใจในบริการท่องเที่ยว ไว้ว่าหมายถึง ทัศนคติทางบวกของลูกค้าที่มีต่อบริการท่องเที่ยว หรือเป็นความรู้สึกที่ดีต่องานบริการท่องเที่ยวที่ใช้บริการได้รับในทางบวกหรือเกินความคาดหมาย หรือเป็นความสุขที่ผู้ใช้บริการได้รับจากการปฏิบัติงานบริการท่องเที่ยว ซึ่งความพึงพอใจในบริการท่องเที่ยวมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ความพึงพอใจในบริการท่องเที่ยว ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นในกระบวนการบริการท่องเที่ยวระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ถ้าบริการท่องเที่ยวที่ได้รับตรงกับสิ่งที่ผู้รับบริการมีความต้องการหรือตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ ย่อมมีความพึงพอใจในบริการนั้น แต่หากเป็นไปในทางตรงข้ามสิ่งที่ผู้รับบริการได้รับจริงไม่ตรงกับการรับรู้ที่คาดหวัง ผู้รับบริการย่อมเกิดความไม่พึงพอใจต่อการนำเสนอบริการนั้น แบ่งเป็น การรับรู้คุณภาพของบริการท่องเที่ยว และการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการท่องเที่ยว

2. ประเภทของความพึงพอใจในบริการท่องเที่ยว ได้แก่ ความเหมาะสมของการให้บริการ ความสะดวกในการเข้าถึงบริการ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการ การใช้ภาษาสื่อความหมาย และการปฏิบัติตนในการให้บริการ

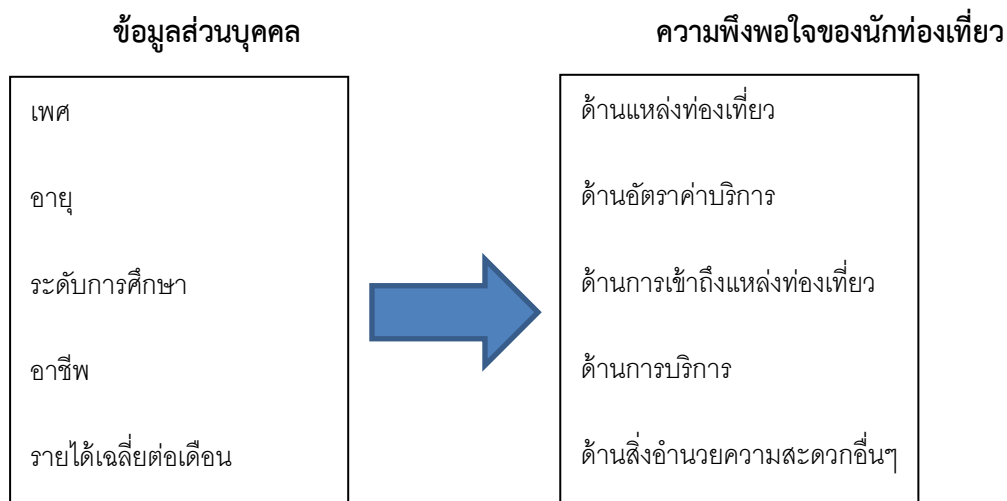
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Sengphorat, N. (2004). ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการรวมกลุ่มเป็นคณะทำงานเพื่อจัดการการท่องเที่ยว ผลจากการท่องเที่ยวทำให้เศรษฐกิจของคนในชุมชนดีขึ้น มีรายได้จากการเก็บค่าเข้าชม จากการขายสินค้าทางการเกษตร เกิดการสร้างงานหรืออาชีพใหม่ เช่น การขับเรือรับจ้าง ด้านสิ่งแวดล้อม คนในชุมชนช่วยกันรักษาความสะอาดแม่น้ำลำคลอง ลดการใช้สารเคมีในการบำรุงรักษาต้นไม้ ปลูกไม้ดอกไม้ประดับกันมากขึ้น สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวนั้น ส่วนใหญ่เดินทางมาเป็นการส่วนตัว มากับเพื่อนหรือญาติ มาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เหตุที่เลือกมาเที่ยวเพราะค่าใช้จ่ายไม่แพง ทราบข่าวจากเพื่อนหรือญาติ นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการจัดให้มีบริการด้านการให้ข้อมูลข่าวสารในแหล่งท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่นำชม จัดเส้นทางเที่ยวชม การบริการน้ำดื่ม นักท่องเที่ยวเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรไว้ว่า ควรให้มีจัดท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพิ่มการประชาสัมพันธ์ และมีกิจกรรมสาธิตทางการเกษตร เป็นต้น

Junlawong, N.(2010) ศึกษา เรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า การจัดการท่องเที่ยวมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดสายงาน การดำเนินงาน และการควบคุม การดำเนินงาน มีองค์ประกอบที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน 5 ประการ ได้แก่ ทุนทางบุคคล ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรม และทุนภายนอก จากการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยว

โดยชุมชนแห่งนี้มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีผู้นำที่เข้มแข็ง เสียสละ และมีวิสัยทัศน์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันของคนในชุมชน และการแบ่งผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมเพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

นักท่องเที่ยวที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม แตกต่างกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
2. ทราบถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

3. เพื่อเป็นข้อมูลให้ชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจังหวัดนครปฐม เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจและเดินทางกลับมาท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่จังหวัดนครปฐมในโอกาสต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และการวิจัยเชิงปริมาณ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครปฐม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการจากนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประกอบด้วย

- นางอุษา มาเมืองบน ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร นาบัวลุงแจ่ม
- นางสาววันเพ็ญ นรารอด ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์ บ้านข้าวตัง
- นายอู๋ สุขสมย์ ตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว (เดินเรือท่องเที่ยว)

ส่วนประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม เนื่องจากไม่สามารถระบุประชากรที่แน่นอนได้ ดังนั้น ผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณกรณีไม่ทราบประชากรที่แน่นอน โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95%

กลุ่มตัวอย่างที่จากการคำนวณเท่ากับ 385 คน แต่เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้นักท่องเที่ยวเป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ก่อนนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริง ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try- Out) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวล่องเรือเลียบคลองมหาสวัสดิ์ ที่มีได้เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลการวิเคราะห์ได้ค่าแอลฟา เท่ากับ .951

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยติดต่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) กับการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ได้แก่ ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร นาบัวลุงแจ่ม ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์ บ้านข้าวตัง และตัวแทนผู้ประกอบการท่องเที่ยว (เดินเรือท่องเที่ยว) จำนวน 3 คน

ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จำนวน 400 คน จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก จักทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนบุคคล และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติค่าที (t-test) และ One-way ANOVA

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครปฐม ตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.5 เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 40.5 อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุ 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.5 อายุของนักท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.0 ระดับการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.0 การศึกษาของนักท่องเที่ยวที่น้อยที่สุดคือ ประถม/มัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.0 อาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 31.0 อาชีพที่น้อยที่สุดของนักท่องเที่ยวคือ อาชีพอื่น ๆ (แม่บ้าน) คิดเป็นร้อยละ 5.2 รายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 - 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.0 รายได้ที่น้อยที่สุดของนักท่องเที่ยวคือ รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 12.2

ส่วนที่ 1

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

นักท่องเที่ยวเดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 89.3 และเคยมาแล้ว 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.7 ส่วนใหญ่มากับครอบครัว ร้อยละ 56.0 มาด้วยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 59.0 เหตุผลที่เดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เพราะวิถีชีวิตของเกษตรกร และมีความเป็นธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 68.8 โดยหาข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต/ เว็บไซต์/ โซเชียล คิดเป็นร้อยละ 66.8

ส่วนใหญ่ประทับใจกิจกรรมชมनावัวมากเป็นลำดับที่หนึ่ง ร้อยละ 53.0 รองลงมาประทับใจการชมสวนกล้วยไม้ ร้อยละ 24.5 ลำดับที่สามเป็นสวนผลไม้และไร่นาสวนผสม ร้อยละ 16.3 และกลุ่มแม่บ้าน

เกษตรมหาสวัสดิ์เป็นลำดับที่สี่ ร้อยละ 6.2 ในอนาคตนักท่องเที่ยวจะกลับมาเที่ยวอีกแน่นอน คิดเป็นร้อยละ 83.5 และจะแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวด้วย คิดเป็นร้อยละ 90.8

ส่วนที่ 2

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ นำเสนอในภาพรวม

การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว	3.92	.37	มาก
2. ด้านอัตราค่าบริการ/การเงิน	3.78	.43	มาก
3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.49	.53	มาก
4. ด้านการบริการ	3.78	.45	มาก
5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ	3.59	.42	มาก
รวม	3.73	.31	มาก

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73, SD = 0.31$) เรียงตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ด้านแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.92, SD = 0.37$) ด้านอัตราค่าบริการ/การเงิน ด้านการบริการ ($\bar{X} = 3.78, SD = 0.43$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.59, SD = 0.42$) และด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.49, SD = 0.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยว

เชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ ด้านแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ และสวยงามตามธรรมชาติ	4.30	.72	มากที่สุด
2. แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น	4.25	.84	มากที่สุด
3. ได้เรียนรู้และซึมซับภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวชนบท	3.67	.79	มาก
4. การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม และความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว	3.44	.68	มาก
5. ความสะอาดและเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว	3.63	.86	มาก
6. การรักษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบท	3.60	.97	มาก
7. มีกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว เช่น การเก็บดอกบัว/ การฝึกทำข้าวตัง เป็นต้น	4.32	.80	มากที่สุด
8. แหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดการที่ดี เช่น ระบบสาธารณูปโภค ขยะ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ เป็นต้น	4.21	.93	มากที่สุด
รวม	3.92	.37	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ ด้านแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92, SD = 0.37$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.32, SD = 0.80$) รองลงมาได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพและสวยงามตามธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.30, SD = 0.72$) แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น ($\bar{X} = 4.25, SD = 0.84$) และแหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดการที่ดี ($\bar{X} = 4.21, SD = 0.93$) ส่วนข้อที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับมาก ได้แก่ การได้เรียนรู้และสัมผัสภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวชนบท ($\bar{X} = 3.67, SD = 0.79$) ความสะอาดและเป็นระเบียบของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.63, SD = 0.86$) การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบท ($\bar{X} = 3.60, SD = 0.97$) และการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมและความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.44, SD = 0.68$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ โดยมีนางอุษา มาเมืองบน ตัวแทนกลุ่มเกษตรกร นาบัวลุงแจ่ม นายอู๋ สุขสมัย ตัวแทนกลุ่มคนขับเรือรับจ้าง และนางสาววันเพ็ญ นรารอด ตัวแทนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมหาสวัสดิ์ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

การจัดการภายในแหล่งท่องเที่ยวจะมีการรวมตัวกันโดยจัดตั้งเป็นคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน ประชาสัมพันธ์ เลขานุการ ซึ่งกรรมการแต่ละคนจะเป็นสมาชิกในแต่ละกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่กันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มพาชมสวนกล้วยไม้ กลุ่มพาชมนาบัว กลุ่มแม่บ้านมหาสวัสดิ์ กลุ่มสวนผลไม้ แต่ละกลุ่มจะมีผู้นำกลุ่มที่ประสานงานกันภายในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มอื่น ๆ โดยจะมีการประชุมกันทุก ๆ เดือน เพื่อวางแผนการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดสรรผลประโยชน์ และร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

นักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐมในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์มีความต้องการที่จะท่องเที่ยวที่คล้ายกันคือชมธรรมชาติเป็นจุดสำคัญ ดังนั้นข้อมูลส่วนบุคคล จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Seesodsa, T. (2016) พบว่าด้านเพศ และด้านอายุที่แตกต่างกันมีความต้องการปัจจัยทางการตลาดการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ผลจากการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวเดินทางมาล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์เป็นครั้งแรก ที่ตัดสินใจเดินทางมาเที่ยวเพราะวิถีชีวิตของเกษตรกร และมีความเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sengphorat, N. (2004) ศึกษาผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพราะค่าใช้จ่ายไม่แพง และมาเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ มีเจ้าหน้าที่นำชมและจัดเส้นทางเที่ยวชมได้ประทับใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสถานที่ท่องเที่ยวไม่ไกลจากกรุงเทพฯมากนัก นักท่องเที่ยวเดินทางมาได้สะดวก สามารถท่องเที่ยวได้แบบเข้าไปเย็นกลับ ประกอบกับวิถีชีวิตของคนในพื้นที่จะเป็นเกษตร ทำนา ทำสวน ทำไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ สภาพแวดล้อมยังคงความเป็นธรรมชาตินับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีชื่อเสียงลำดับต้นๆ ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 ได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย (Thailand Tourism Awards 2007) ประเภทชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงเกษตร “ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์” ซึ่งนักท่องเที่ยวได้ ได้รับความเพลิดเพลินจากทัศนียภาพที่สวยงามริมฝั่งคลอง ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเกษตร วิถีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ

ผลจากการศึกษาคั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวพอใจกับกิจกรรมการชมนาน้ำมากเป็นลำดับที่หนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ Munpao, P.(2014) ศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงเกษตร : คลองมหาสวัสดิ์ จังหวัดนครปฐม ทั้งนี้เพราะการชมนาน้ำล่องเรือมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ทำจริง เช่น การพายเรือเที่ยวในนาบัว นักท่องเที่ยวสามารถพายเรือเองหรือให้ผู้พาชมพายเรือให้ก็ได้ การให้อาหารปลา ทางกลุ่มจะเตรียมอาหารปลาไว้บริการนักท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลินสำหรับผู้มีชอบพายเรือ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังได้ชื่นชมกับความเป็นธรรมชาติ ชมดอกบัวชนิดต่าง ๆ เรียนรู้การปลูกดอกบัว เป็นต้น

ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหา-สวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นความรู้สึกที่ต่องานบริการท่องเที่ยวที่ใช้บริการได้รับในทางบวกหรือเกินความคาดหมาย หรือเป็นความสุขที่ผู้ใช้บริการได้รับจากการปฏิบัติงานบริการท่องเที่ยว Jittangwattana, B., & Wongpantana, P. (2014) ปัจจัยแต่ละด้านอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านแหล่งท่องเที่ยว ภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ Kawpongampi, T.(2010) ที่ศึกษาเรื่อง ผลที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีต่อสุขภาวะทางสังคมของคนในชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่เป็นลำดับที่หนึ่งเช่นกัน และ Junlawong, N. (2010) พบว่าการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ พบว่า ทูนาทางทรัพยากรธรรมชาติเป็น องค์ประกอบหนึ่งที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนประสบผลสำเร็จ และยังคงสอดคล้อง

กับ Hirankitti, P. et al. (2014) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า มุลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ ต้องการพักผ่อนหย่อนใจ คลายความเครียด ความสวยงามของสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านสิ่งดึงดูดใจ คือ การดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงาม ความเหมาะสมของสภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว

จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกอีกรูปแบบหนึ่งที่ นักท่องเที่ยว นอกจากจะได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินและประสบการณ์โดยตรงจากเกษตรกร แล้ว ยังได้สัมผัสและเรียนรู้ ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรมท้องถิ่นและเทคโนโลยีทางการเกษตรต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็นการช่วยกระจายรายได้โดยตรงสู่เกษตรกร เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนั้นยังช่วยให้ คนไทยหันกลับ มาเที่ยวเมืองไทย ให้มากขึ้นในมุมมองที่ไม่เคยเห็นหรือสัมผัส มาก่อนกับอาชีพ ดั้งเดิมของบรรพบุรุษไทย (Sangpikul, A. (2008)

เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยว เช่น การเก็บดอกบัว/ การฝึกทำข้าวตัง เป็นต้น แหล่งท่องเที่ยวมีทัศนียภาพ และสวยงามตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่น และแหล่งท่องเที่ยวมีระบบการจัดการที่ดี เช่น ระบบสาธารณสุขปลอดภัย แหล่งน้ำตามธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro-tourism) เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ประกอบกับไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ความหลากหลายในการประกอบอาชีพทางการเกษตร มีภูมิปัญญาทางการเกษตร มีชื่อเสียงทางด้านไม้ผล ข้าว การประมง และกิจกรรมปศุสัตว์ที่ก้าวหน้ามาแต่โบราณจึงเป็นสิ่งดึงดูดใจและนำความประทับใจมาสู่นักท่องเที่ยว การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรมกับเกษตรกรสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตการเกษตรที่ผสมผสานกิจกรรมทางศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ตลอดจนการศึกษา เรียนรู้ แลก เปลี่ยน ประสบการณ์ด้านกระบวนการประกอบสัมมาชีพอย่างใกล้ชิด เพิ่มการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยเกษตรกร และชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการการท่องเที่ยว หรือการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) (Jittangwattana, B., & Wongpantana, P., 2014; Srisawang, K., & Buaban, M. (2014)

2. ด้านอัตราค่าบริการ/ การเงิน ภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระดับมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวพอใจกับเรื่องค่าเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 จุดมากเป็นลำดับที่หนึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ Sengphorat, N. (2004) พบว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวล่องเรือเลียบบคลองมหาสวัสดิ์เพราะค่าใช้จ่ายไม่แพง ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มจะกำหนดราคาค่าบริการท่องเที่ยวแต่ละจุดไว้อย่างชัดเจน พร้อมติดประกาศให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ อาทิ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ค่าเหมาเรือ 1 ลำ 350 บาท นั่งได้ 6 คน เพื่อเป็นค่าน้ำมัน และค่านำชมโดยเกษตรกรที่ขับเรือ ค่าตอบแทนเกษตรกร ทั้ง 4 จุดท่องเที่ยว 1 ท่าน/ 70 บาท (มีการบริหารจัดการส่วนนี้ คือ จุดบริการนักท่องเที่ยว (ท่าเรือ) 20 บาท สวนกล้วยไม้ 10 บาท สวนผลไม้ 20 บาท

นาบัว 10 บาท กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 10 บาท) นอกจากนี้ สวนผลไม้ จะมีรถอีแต่นบริการ ขับไปชมนาข้าว ค่าใช้จ่ายต่อคัน 80 บาทเพื่อเป็นค่าน้ำมัน นั่งได้ประมาณ 8 คน

3. การบริการ ภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระดับมาก โดยนักท่องเที่ยวพึงพอใจกับศูนย์บริการท่องเที่ยวที่วัดสุวรรณารามมากที่สุด ซึ่งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวล่องเรือเลียบบคลองมหาสวัสดิ์ อยู่ใกล้กับลานจอดรถ อยู่ใกล้บ้านผู้ใหญ่มาก เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางมาถึงจะมองเห็นได้สะดวก ภายในศูนย์บริการนักท่องเที่ยวจะมีรายละเอียดของการล่องเรือชมสวน มีแผ่นพับ ป้ายแสดงจุดท่องเที่ยวแต่ละจุด และมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์คอยให้คำแนะนำต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีเครื่องดื่ม และผลไม้ต่าง ๆ ไว้บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวถือเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นบริการรูปแบบหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญ เพราะลูกค้าแต่ละคนย่อมมีความพึงพอใจในบริการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการและประสบการณ์ในการท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสูงสุด เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อความจงรักภักดีและกลับมาเที่ยวซ้ำอีกในครั้งต่อไป (Parasakul, L.,2012 ;Thongrawd, C., 2016).

4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระดับมาก สิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุดคือการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sengphorat, N. (2004) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจกับการจัดให้มีบริการด้านการให้ข้อมูลข่าวสารในแหล่งท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่นำชม จัดเส้นทางเที่ยวชม การบริการน้ำดื่ม และ Kawpongampi, T. (2010) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้บริการ ราคาสินค้า การจัดการ และการคมนาคม

5. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจในระดับมาก สิ่งที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับแรกคือ ความชัดเจนของป้ายบอกทางมายังแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการเดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยวที่นั่นมาได้ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัว ซึ่งจะมีป้ายบอกทางเข้าวัดสุวรรณารามไว้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะทางรถยนต์ส่วนตัว รถไฟ หรือรถสาธารณะ จะมีป้ายบอกทางให้เป็นระยะ ๆ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. นักท่องเที่ยวมากับครอบครัวเป็นครั้งแรก การมายังสถานที่ท่องเที่ยวค่อนข้างลำบาก ควรเพิ่ม และปรับปรุงป้ายบอกทางให้ชัดเจนมากขึ้น โดยจัดทำทั้งทางบกและทางเลียบบคลอง ปรับภูมิทัศน์ภายในชุมชนให้มีความเป็นธรรมชาติ ปรับปรุงท่าขึ้นลงให้มีความแข็งแรง และทำการปักหมุดใน Google Maps

2. นักท่องเที่ยวชอบมีกิจกรรมระหว่างการท่องเที่ยวมากที่สุด ควรเพิ่มกิจกรรมที่ไม่ยากมากให้นักท่องเที่ยวได้ทดลองทำ เช่น กิจกรรมการพับดอกบัว การพายเรือเป็นต้น

3. ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังรู้จักกันน้อย ควรจัดทำเอกสารประกอบการท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ เพิ่มเติมจากที่มีในเว็บไซต์

4. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในแหล่งท่องเที่ยวให้เพียงพอ จัดให้มีเสียงตามสาย จัดเจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกตามจุดต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่สนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

References

- Department of Agriculture Extension (2005). *Guide to the management and management of Ago- tourism*. Bangkok: n.p.
- Hirakata Pimpa, Sayapunt Udom, Yaibuakrin Kayoon, Inkeaw Supunnee & Hirankitti Somchai. (2014). Agro-Tourism Behavior of Thai Tourists. *Suthiparithat*, 28(88), 362 - 384.
- Jittangwattana Boonlert & Sriksampha Phensiri. (2014). *Sustainable tourism development*. Nonthaburi: Thammasorn.
- Jittangwattana Boonlert, & Wongpantana Pornpattarawadee. (2014). *Tourism service psychology and quality*. Nonthaburi: Fern Khaluang.
- Junlawong Nisarot.(2010). *The management of community based tourism of the inspection farmland along Mahasawas Canal by Boat's Agro Tourism Community Enterprise, Amphoe Phutthamonthon, Changwat Nakhon Pathom*. Master of Arts, Silpakorn University.
- Karnjanakit Sombat. (2014). *Recreation & Tourism industry*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Kawpongampi Tarnthip.(2010). *A study impacts of agro-tourism on social well-being of Mahasawat canal community Phutthamonthon district Nakhonpathom province*. Master of Arts, Silpakorn University.
- K-Business Analysis. (2018). *Thailand is expected this year to reach 37.64-37.99 million*. Retrieved May 2017, 4, from <https://www.kasikornresearch.com/th/k-econanalysis/pages/ViewSummary.aspx?docid=36759>
- Munpao Prasanna. (2014). *Agrotourism Behavior : Case Study at Mahasawas canal in Nakornpatom Province*. Suan Dusit University.
- Parasakul Lertporn. (2012). *Tourist Behavior*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Sangpikul Aswin. (2008). *A Comparative Study of Travel Motivations between Asian and European Tourists to Thailand*. Retrieved June 25, 2017, from <http://www.dpu.ac.th/graduate/edu/page.php? in = 6476>.

- Sengphorat Nantana. (2004). *Economics, social, and environmental changes resulting from agro-tourism : A case study of Bhudhamonton district Nakornpatom province*. Master of Education Thesis, Chandrakasem Rajabhat University.
- Seesodsai, T. (2016). Demand of marketing factors of border tourism at dan sing korn, prachuap khiri khan province. *Suthiparithat*, 30(94), 143 - 153.
- Srisawang kwanyupa & Buaban Maslin. (2014). The guidelines for developing integrated marketing communication to promote tourism in Bang Luang Market and Community, Nakhon Pathom Province. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 1(2), 15 - 29.
- Tangjitkaruna Boonlert & Srikhompha Pensiri. (2014). Sustainable tourism development (2nded). Bangkok: Thammasan
- Thongrawd Chairit. (2016). Logistic Management as Historical and Cultural of Tourism in Nakhon Pathom Province. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 6(1), 124 - 134.
- Tourism Authority of Thailand. (2016). *TAT shows half year revenue! 1.24 billion baht*. Retrieved June 21, 2016, from <http://www.banmuang.co.th/news/economy/52445>
- Uthayan Chawannuch. (2009). *Traveler's behavior*. Retrieved May 2017, 11, from <https://touristbehaviour.wordpress.com/1/>
- World Tourism Organization [WTO]. (2003). *Global Code of Ethics for Tourism*. Retrieved November 2017, 14, from https://en.wikipedia.org/wiki/World_Tourism_Organization.

Assistance Professor, Chairit Thongrawd, Ph.D., Doctor of Philosophy in Business Administration Associate Dean for Research and Development, Collage of logistics and supply chain, Suan Sunandha Rajabhat University.